



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VIII. De rescriptorum derogatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

ARTICULUS VIII.

De rescriptorum derogatione.

1584. **D**E derogatione plura jam dicta sunt à n. 1097. quæstio hic est circa rescripta Papalia, quæ, cum diversis plerumque clausulis subjecta sint, egent speciali explicatione, ubi concurrunt plura rescripta pro diversis temporibus, ut si post rescriptum generale detur aliud speciale priori contrarium; quibus positis:

§. I.

An per rescriptum speciale derogetur generali?

1585. **R**Esp. si rescriptum generale nihil aliud concedat, quàm quod jure communi concessum est, & speciale continet aliquid contra, vel præter jus commune, illi per hoc derogari in eo, quo ipsi contrarium est, v. g. Titio concessum est generaliter, quòd liberè possit appellare; si Cajus impetrat rescriptum contra Titium in aliqua causa cum clausula: *sublatò appellationis remediò*, prævalet rescriptum Caij, ut habetur *c. i. h. t.* ubi cum per Archi-Episcopum Senonensem quæsitum esset ab Alexandro III. si alicujus causa delegatis iudicibus sublatò remediò appellationis committitur: & literis Apostolicis altera pars munita (quibus ei generaliter est indultum, ut liberè sibi liceat appellare) in vocem appellationis proruperit: an ejus in eadem causa debeat appellationi deferri? respondit: *quòd ejus in hac parte appellatio non debeat admitti, postquam est causa iudicibus appellatione remota commissà; quia speciale mandatum derogat generali.* Not. autem hoc procedere, licèt in rescripto speciali non fiat mentio illius rescripti generalis, nihil nisi dispositum jure communi continentis; quia tali casu non præsumitur Princeps ignorare tale rescriptum, vel privilegium, sicut non præsumitur ignorare jus commune.

1586. Dixi: *si rescriptum generale nihil aliud contineat, quàm quod jure communi concessum est; unde moveri potest quæstio, an procedat etiam in casu, quo rescriptum generale aliquid continet etiam ultra jus*

commune v. g. ut liberè possit appellare; etiam sapius, quàm jure communi permiffum sit? affirmativam sequitur Pirhing *h. t. n. 161.* volens id procedere, licèt in rescripto speciali nulla fiat mentio de contrario generaliter concessò, si per rescriptum generale impetranti nondum sit acquisitum jus in re, sed tantum ad rem; rationem sumit ex eo, quòd *generi per speciem derogetur, licèt in specie derogante nulla fiat mentio generis, c. dudum, 14, 2.* Nos igitur, *de præbend. in 6;* & confirmat ex eo; quia, licèt quis habeat generale privilegium conferendi omnia beneficia suæ diocesis, vel certi loci, si tamen Papa alicui conferat tale beneficium, antequam privilegiatus alteri providerit, ille præferendus, licèt nulla in rescripto fiat mentio, derogans privilegio generali, *c. quamvis, 38. de præbend. in 6.*

1587. *Id, quod affirmat Pirhing cit. omnino procedere in literis gratiæ. Nam in literis gratiæ, specialis gratia, omnino derogat generali, & ei præfertur, ut expressè dicitur in cit. c. quamvis; & notat ibid. Barbosa V. prima generali gratiæ n. 2. & ideo literis generalis gratiæ, inest tacitè clausula, nisi fiat rescriptum gratiæ speciale, etiam carens clausula illi expressè derogante; ne dicamus Pontificem, ignorato juri alieno, jam acquisito, nihilominus velle derogare; quod aliàs, ubi non exprimit, præsumi non debet ex dict. n. 1544. Unde, quando dicitur, per speciem generi derogatur, etiam non factà mentione generis in dispositione speciali, non debet indefinitè accipi; quia quando genus debet in certa specie verificari, cum sic potius sit rescriptum speciale quoad effectum, licèt sit generale verbis, non derogatur ei per rescriptum speciale posterius, priori contrarium in ea specie, nisi contineat expressionem derogantem illi in ea specie. Nam posterius rescriptum speciale non derogat priori quòq. speciali quoad effectum, licèt verbis generale sit; sic gloss. in *c. i. h. t. V. mandatum*, Abbas in *c. Pastoralis, 14. 2. quoniam, eod. n. 3. & alii.**

§. II.

An rescripto speciali derogetur per subsequens generale?

1588. **R**Esp. negativè, si rescriptum posterius non faciat mentionem prioris sub clau-

clausula illi derogante; fundatur in c. *Abbatem* 140. h. t. *unct. gloss. V. per literas generales*, ubi dicitur; quod dicecesanus, cui scribitur, ut in dicecesi sua, ubi pro alio scriptum non est, provideat, & faciat provideri, non possit id exequi circa beneficium spectans ad collationem alterius, jam pro alio gravati. & in c. *Si propter*, 10. eod. in 6. Nam postquam Bonifacius VIII. Episcopo cuidam ex speciali gratia concessit, ut ad dissolutionem debitorum Ecclesie suae omnium fructus ad quinquennium in dicecesi primos fructus ad quinquennium percipere possit, non obstantibus quibuslibet consuetudinibus, privilegiis, vel statutis, per quae gratia ista impediri posset; aliquorum autem beneficiorum fructus primi anni speciali consuetudine, privilegio, vel statuto debebantur Ecclesie Cathedralis fabricae, vel alteri usui, vel alicui personae singulari, dubitatum fuit, quid de his fructibus faciendum esset? respondit Papa, *intentionem suam non esse, nova illa concessione specialibus antea factis primorum fructuum applicationibus praesudicium afferre, nisi id expressum fuerit*. Princeps enim non censetur velle alicui auferre privilegium speciale, prius concessum, nisi id exprimat, c. *Veniens*, 19. de *Prescript.* sic Layman in c. 1. de *rescriptis*. n. 8. & hoc etiam procedit in rescriptis ad lites. Nam & in his generali derogatur per speciale secundum dicta, ut colligitur ex c. *Pastoralis*, 14. §. *quoniam*, eod. *unct. gloss. V. Jurisdictionem*. In toto quippe jure, *generi per speciem derogatur*, sive species precedat, sive sequatur; sic Azor p. 1. l. 5. c. 12. q. 12.

ARTICULUS IX.

De revocatione rescriptorum.

1589. ANtequam agamus de revocatione rescriptorum, resolvenda venit quaestio, quando rescripta censentur esse in statu integro, quando incepta, seu, non esse in statu integro? Ex hoc enim pendent plures quaestiones in materia rescriptorum. Nam, ubi executio rescripti jam est incepta, & non amplius est in statu integro, jurisdictione delegata prorogatur, seu firmatur, & radicatur in delegato; etiam si mandans, seu delegans moriatur ante fi-

nem executionis. Ad hoc resolvendum fit:

§. I.

An, ut res desinat esse in statu integro, requiratur jurisdictionis delegatae usus per citationem?

1590. VIDetur negandum ex eo; quia tunc causa delegata desinat esse integra, & dicitur jam incepta, quando delegatus jurisdictionis sibi commissae exercuit aliquem usum; e contra esse in statu adhuc integro, quando nullum ejus usum exercuit; & colligitur ex c. *Licet undique*, de *offic. deleg.* & c. *Si a subdelegato*, eod. in 6. Cum ergo illi actus fieri possint, ante citationem partium, videtur, non requiri, ut res desinat esse in statu integro, factum esse usum jurisdictionis per citationem. Haec opinio valde probabilis est; in praxi tamen tenendum, requiri saltem usum per citationem, propter communem Doctorum consensum, qui videri possunt apud Sanchez l. 8. D. 28. à n. 8. & constabit ex sequentibus.

1591. Et quamvis citatus Author num. 13. censet, sufficere citationem, seu mandatum expressum, seu expeditum esse a delegato, licet ad citatum non pervenerit; probabilius tamen est (ex suppositione sententiae, ut res desinat esse integra, requiri citationem) necessarium esse mandatum partibus intimatum. Nam solum mandatum citandi, vel intimandi, aut mandati expeditio, non est citatio perfecta, & consummata, qualem jura requirunt, dum partis citationem exigunt, arg. c. *quia propter*, & c. *Cum post petitum*, de *elect.*

1592. Unde quando in c. *gratum*, de *offic. deleg.* dicitur, negotium esse quasi ceptum ex hoc, quod propositum sit citationis edictum, non intelligitur de sola mandati expeditione, sed de proposito edicto cum effectu, seu citatione facta, quae non tribuitur nudo mandato; unde in eodem c. expressè dicitur: quod, cum in casu, priori citatione facta, negotium sit quasi ceptum, proposito edicto, non insinuat, quod sit quasi ceptum ex sola edicti expeditione: sed potius intimatione; praeterquam quod illa verba, quae dicunt negotium quasi ceptum proposito edicto non sint